

Laki

Oikeuspalveluvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Oikeuspalveluvirastosta annetun lain (1133/2023) 1 ja 3 §, 4 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti ja 14 §:n 2 momentti sekä
lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti, 13 §:ään uusi 3 momentti ja 15 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Oikeuspalveluvirasto

Oikeuspalveluvirasto järjestää julkisen oikeusavun, talous- ja velkaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan palveluja sekä rikos- ja riita-asioiden sovittelupalveluja. Virasto toimii oikeusministeriön hallinnonalalla ja sen toimialueena on koko maa.

Oikeuspalveluvirastossa on keskushallinto sekä oikeusaputoimistoja, edunvalvontatoimistoja ja talous- ja velkaneuvontatoimistoja.

2 §

Oikeuspalveluviraston tehtävät

Oikeuspalveluviraston velvollisuudesta järjestää sovittelupalveluja säädetään rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa (1015/2005).

3 §

Palvelujen tuottaminen

Oikeusavun palveluja tuottavat oikeusaputoimistot, yleisen edunvalvonnan palveluja edunvalvontatoimistot sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja talous- ja velkaneuvontatoimistot. Ahvenanmaan maakunnassa mainitut palvelut tuottaa Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimisto. Oikeuspalveluvirasto voi järjestää palveluja myös hankkimalla niitä muilta palveluntuottajilta 5 luvun mukaisesti.

Toimistojen määrästä, nimistä ja alueista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Viraston toimipaikoista säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelun tuottamisesta säädetään rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetussa laissa.

4 §

Johtaminen

Oikeusaputoimistoa johtaa johtava julkinen oikeusavustaja, edunvalvontatoimistoa johtava yleinen edunvalvoja sekä talous- ja velkaneuvontatoimistoa johtava talous- ja velkaneuvoja. Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimistoa johtaa viraston työjärjestyksessä määrättävä johtava julkinen oikeusavustaja, johtava yleinen edunvalvoja tai johtava talous- ja velkaneuvoja.

9 §

Oikeuspalveluviraston virat

Oikeusaputoimistossa on johtava julkinen oikeusavustaja ja tarvittava määrä muita julkisia oikeusavustajia. Edunvalvontatoimistossa on johtava yleinen edunvalvoja ja tarvittava määrä muita yleisiä edunvalvoja. Talous- ja velkaneuvontatoimistoissa on johtava talous- ja velkaneuvoja ja tarvittava määrä muita talous- ja velkaneuvoja. Toimistoissa voi olla lisäksi muuta henkilökuntaa. Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimistossa on 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun virkamiehen lisäksi tarvittava määrä muuta henkilökuntaa.

13 §

Julkisen oikeusavustajan esteellisyys

Mitä 1 momentissa säädetään julkisen oikeusavustajan esteellisyydestä, ei estä oikeusaputoimiston henkilöstöä työskentelemästä yhteisissä toimitiloissa Oikeuspalveluviraston muun henkilöstön tai muiden viranomaisten kanssa. Salassa pidettävät tai vaihtolovelvollisuuden piiriin kuuluvat tiedot tulee rajata tietoteknisillä ratkaisuilla ja muilla tarvittavilla toimenpiteillä siten, että ne ovat vain oikeusaputoimiston käytettävissä.

14 §

Oikeusavun hakijan ohjaus erityistilanteissa

Muussa kuin tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa hakija ohjataan 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toiseen oikeusaputoimistoon, jos oikeusaputoimisto on kohtuullisen asiointimatkan päässä tai asiakkaalla on mahdollisuus asioida etäyhteyksien avulla. Muussa tapauksessa hakija ohjataan kirjallisesti yksityisen avustajan puoleen.

15 §

Oikeusavustajan ratkaisuvaltta

Tässä pykälässä tarkoitettua johtavan julkisen oikeusavustajan ratkaisuvaltaa ja 1 momentissa tarkoitettua julkisen oikeusavustajan ratkaisuvaltaa käyttää Ahvenanmaan oikeusapu- ja edunvalvontatoimistossa 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu virkamies, jos toimistossa ei ole julkista oikeusavustajaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

Helsingissä 24.4.2026

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Oikeusministeri Leena Meri